

Angela.

Av Tor Ewers.

Det var bara en enkel historia från det stora krigets dagar, det krig, som vi alla ha så lätt för att glömma, då det i stället borde för evigt stå inristat i våra hjärnor.

Angela hette hon. Det namnet passade henne knappast, men modern, som givit henne det, hade kanske ändå anat, att det en gång skulle komma att passa hennes lilla flicka, som intet annat namn skulle kunnat göra.

Första gången jag såg henne, var hon alltså en liten vild, mörklockig flicka, som hade sin högsta glädje i att klättra omkring bland klipporna och samla fräcklag och svärskomliga blommor. När hennes mor ångades över henne och försäkrade, att detta halsbrytande klättrande aldrig kunde sluta väl, då skrattade Angela endast, men då hon såg, att modern grät, blev hon bedrövd och lovade bot och bättring. Så gick hon omkring och försökte vara stilla och sedesam och mera lik sin lilla miljöyster Anita, men efter några få dagar hade hon vanligen glömt alla goda föresatser och rynde då åter till bakka till sina kära klippor. Däruppe ströövade hon omkring dagarna i anda och trycktes mest livnars sig av bar och vilda kastanjer. Där trivdes hon och sjöng och trallade, så det gav ek i bergväggarna.

— Flickan kommer att falla ned och bryta nacken av sig en vacker dag, klagade hennes mor.

— Bekymra dig inte! sade fadern. Hon klarar sig nog.

Men det var inte bara modern, som klagade på den vilda lilla flickan, vad bättre var, gjorde även fader Antonio uppe i klostret desamma.

— Flickan är en fullkomlig hoding, sade han ofta. Hon vet inte mera om den heliga Modern och helgonen, än ett tre års barn.

Ingenting tycktes bita på Angela. Hon var omöjlig, tycktes omöjlig att någonsin lämna. Men vacker var hon. Hon var som en eldsida, ett stycke otänd natur, som man med eller mot sin vilja måste älska.

När jag åter såg henne några år senare, hade hon vuxit upp till en bildskön, smärt uttänkt, ursprunglig som en nyfödd, och så frisk och glad som en fågel. Jag mötte henne och systern Anita på en skogsväg. Emellan dem gick en ståtlig ung man på några och tjugo år. Han kastade förskräckta blickar på Angela och hon log så strålande tillbakka som man endast kan se mot den, som är hjärtats utkörare.

Den lilla mörklockiga Anita såg på de båda andra med ångest i ögonen och tycktes lida grymt av att se deras kärleksmattade blickar.

Några dagar senare mötte jag de båda systerarna. De vandrade framåt helt stilla på den dammiga landsvägen, och bådas ögon voro röda av gråt. Jag gick fram och frågade deltagande, vad som gjorde dem så bedrövade, om modern möjligen voro sjuk.

— Nej, helgonet bevarar oss! utbrast Angela och gjorde korstecken.

— Vår moder är vid god hälsa, även om hon är mycket orolig för far, som nu varit i kriget så länge. Det är månader, sedan han sist var hemma.

Så sågo de båda systerarna på varandra och brusto i gråt. Jag försökte trösta dem, men utan någon vidare framgång, och då Angela fortsatte att berätta, var det med en gråt bruten stämma.

— Minns ni Marino, den unge mannen, som var i vårt sällskap här om dagen? — Han reste till fronten i morse. — Vi älska honom både, och nu kommer han kanske aldrig tillbaka.

— Han kommer tillbaka för att bli va din man, sade Anita lågt. Han såg aldrig mig, då du var i närheten. Det var dig han älskade.

— Nej, nej! protesterade Angela. Han sade mig ofta, att jag var alltför yr och vild. Han önskade, att jag skulle vara mera lik dig. Vem vet, om det inte egentligen var dig han älskade.

Jag stod så helt utanför detta och kunde endast uppmäna det att intet inte förlora modet, att söka tröst hos den heliga Madonnen. Hon skulle nog styra allt till det bästa. Och så skildes våra vägar. De gingo för att offra var sitt ljus på den heliga Moderns altare, och jag fortsatte hem till mitt hotell.

Under de båda kommande veckorna mötte jag ofta de båda systerarna. Angelas strålande glattighet tycktes totalt försvunnen, och den lilla tysta Anita såg förvarnig och allt mindre och blekare ut. Modern ledsagade dem ibland, och allt efter som dagarna gingo, såg även hon alltmera avtard och ångslig ut.

— Har ni nyligen haft underrättelser från er man? frågade jag en dag.

— Inte på flera veckor, svarade hon snyttande. Jag börjar frukta det värsta, och får jag inte höra något från honom innan nästa vecka gått till ända, så tror jag inte att jag kan stanna hemma längre, då måste jag söka upp honom.

— Men ni vet ju, att ingen släpps fram till fronten, och om han blir sårad och kommer till ett sjukhus, blir

ni givet underrättad och får resa till honom, svarade jag.

— Jag vet ju detta, snyttade hon, men det är så svårt att gå i Angelas och orisshet. Jag har offrat så många ljus till den heliga Modern, men det kanske inte var nog. Fader Antonio säger, att jag bedrick en svär synd i min ungdom, då jag rynde från mitt hem i Rom för att gifta mig.

Minna föräldrar hade nämligen lovat mig till tunna.

De tre bedrövade kvinnorna fortsatte sin väg för att bedja för sina älskade. —

En kväll i skymningen satt jag utanför den lilla kyrkan. Ett rosa färgat skimmer från den nedgående solen dröjde ännu kvar på bergstopparna, där snön aldrig smälte, men längre nedåt sluttningarna, där de grå olivundarna lågo nästan överklätt stilla, mörknade det alltmera. Icke ett blad rörde sig icke ett ljud hördes och man skulle nästan kunna inbillas sig, att hela landskapet med människor och djur och växter försänkts i någon sorts trolsk sömn.

Jag vågade knappast andas, av frukten att störa denna stora stillhet.

En lång, klagande snyftning kom mig att vända på huvudet, och jag upptäckte nu en sammansjunken gestalt på kyrkans tröskel. Ett förstört ansikte vändes upp och ett par händer vredos nervöst. Det var Angela.

Jag lyfte upp den gråtande flickan och hon lutade sig hjälpsökande mot mitt bröst.

— Se, viskade hon sluttligt, så länge en svag kvinna avsked av livet. I stället för att glädjas över att få öfra sig för andra och vara tacksam över att alltid få tjäna den heliga Modern, gråter och klagar jag. Jag är i sanning bra svag.

— Vad, utbrast jag, skall du taga avsked av livet? Vad betyder det?

— Att jag inom några dagar skall hava inträtt som novis i det kloster, där min moder rätteligen borde hava varit nunna.

— Det är inte möjligt! Du kan icke hava glömt Marino och du vet, att det är dig han älskar.

— Ja, sade hon och hennes ansikte lystes plötsligt upp av ett strålande leende, han älskar mig. Men, tillade hon med synbar ansträngning, han skall lära sig älska Anita. Hon är bättre och mildare än jag och jag skall bedja att de alltid få vara lyckliga tillsammans. Madonnen skall höra mig.

— Är det för den skull, du vill bli nunna?

— Vår mor gjorde ett löfte, att en av hennes döttrar skulle vigas åt kyrkan. Hon har haft sådana ondsdrömmar, stackars mor och nu gjorde hon detta löfte i soluppgången.

— Och du är den som skall offras?

— Jag är den som bör offras. Jag vill det själv, jag är den starkare. Stackars lilla bleka Anita skulle snart tyns bort inom klostermurarna och hon älskar Marino och har samma rätt till lyckan som jag.

Jag sa ett tyvt en lång stund, emedan jag icke fann något att svara på detta, och när jag tilligen såg upp, hade Angela redan hunnit ett långt stycke nedåt vägen. Hon vände sig just om och vinkade en avskedshälsning med sin smala, bruna hand. —

Det var flera år efteråt, i Rom. Utanför ett litet hotell nere vid Tibern mötte jag Anita med sina föräldrar och den ståtliga Marino. De voro alla djupt sorgkladda, och de två kvinnorna förde upphörigt näsduken till sin ögon, men trots sin sorg kände de genast igen mig och stannade. Sedan hälsningar och några artiga fraser blivit utbytt, sade den äldre kvinnan, avbruten av många snyftningar:

— Ni kände och höll av vår Angela. Ni vet, att hon tog slöjan, men ni vet kanske inte, att hon sedan blev de fattigas tröst och stöd. De älskade henne och kysste flickarna på hennes kläder, som om hon varit ett helgon, och hon offrade sin hälsa och sitt liv för dem. Nu senast vårdade hon en kolerasjuk och blev smittad.

I soluppgången dog hon, vår Angela, vår rena ängel.

— Soluppgången dog hon, vår Angela, vår rena ängel.

— Soluppgången dog hon, vår Angela, vår rena ängel.

— Soluppgången dog hon, vår Angela, vår rena ängel.

— Soluppgången dog hon, vår Angela, vår rena ängel.

— Soluppgången dog hon, vår Angela, vår rena ängel.

— Soluppgången dog hon, vår Angela, vår rena ängel.

— Soluppgången dog hon, vår Angela, vår rena ängel.

— Soluppgången dog hon, vår Angela, vår rena ängel.

— Soluppgången dog hon, vår Angela, vår rena ängel.

— Soluppgången dog hon, vår Angela, vår rena ängel.

— Soluppgången dog hon, vår Angela, vår rena ängel.

— Soluppgången dog hon, vår Angela, vår rena ängel.

— Soluppgången dog hon, vår Angela, vår rena ängel.

— Soluppgången dog hon, vår Angela, vår rena ängel.

— Soluppgången dog hon, vår Angela, vår rena ängel.

— Soluppgången dog hon, vår Angela, vår rena ängel.

för en ingående människokännedom, en snabb bedömningsförmåga och, glädjens, en talförmåga, som vad ordsvammel anbelangar minst måste kunna tävla med den mest hårdkotte auktionförrättaren.

Vi frestas kanske och inbilla oss, att bokförläggaren bör ha en ingående litteraturkännedom, åtminstone om de författare och deras verk han salubjuder. Detta är emellertid ett stort misstag. Ju mindre han vet om böcker och deras upphov, desto bättre kommer kommersen att gå. Det enda som skulle nogsnamt ihågkommas är titelbladets inskription. Denna senare måste inläsas mycket noggrant, detta för att förebygga allvarliga misstag vilka kunna få högst ödesdigra följder.

Till exempel kan omtalas, att inte för så många årtionden sen hade det ett agent nere i Mexiko lyckats avyttra en bok, som han påstod bar titeln "Konsten att rätt uppföra spåda pojksynglar" till en mörkrydd kvinna, vilken just råkat bli moder till icke mindre än trene mexikanska olycksbarn i ett huj, först senare påmindre sig att han uppgett fel titel på boken. Mexikanskans avkomror råkade nämligen svälla upp som val upphästa ballonger, fotografierades och hamnade i nästan alla världens tidningar. Fallet visade sig nämligen extraordinärt och sakkuinligt medicinman förklarade enhälligt, att de aldrig sett något liknande utan med dödlig utgång. De små revolutionsfröna kommo sig emellertid, föga anande att de före sin sjukdom blivit närdade enligt de regler den över hela världen beagnade boken "Konsten att rätt uppföra spåda pojksynglar" upptäckt såsom tillförlitliga, det blir frågan om hygienisk flaskproduktion.

Enligt s. k. "sunt förnuft" skulle den slarvige bokmängslaren ha skuldrat hela skulden till detta. Men som vanligt gick modern ensam borta, ständigt till trots för att hon med storsta övrighet kunde läsa mexikanska alfabetet i tryckt form.

Här om året tviakades jag, detta på grund av pressande ekonomiska bekymmer, prova bokagentens ärsynsättning. Under en hel vecka fingra mina apostlahästar utstå gångpriser vilka säkerligen skulle kuglat en ökenvandringstränad kamel. Att jag också inlämnade praktiska erfarenheter säger sig självt.

Med avskikt att om möjligt bibringa den ärade läsarinna eller läsaren — skulle ni till äventyrs få lust söka sälja böcker — de rön och ovärderliga lektioner jag fick inplanterade, i min huvudknopp, skall jag, med sätterns benägna bistånd och redaktörens tillåtelse, nedan försöka relatera de väsentligaste episoderna under första dagens bokutprångningsarbete.

Min väska var fullstoppad med en utskott kollektion praktiska uppslagsböcker inom närapå varje område. Dessutom innehöllt den arbeten vilka med möda ihoppillats av världens största klassiker, både poeti och prosa. Följaktligen hoppades jag att göra glänsande affärer. Men ack, huru så icke våra ljusaste förhoppningar vanligen fel! Huru bedragna blir man inte!

Det första ställe jag besökte var en kottaffär. Innanför disken stod vad jag antog vara ägaren. Hans yrkesvanliga fetma och den säkerhet varmed han balanserade denna på ett par hjulbenta fläskstremtelter, talade ju ett tydligt språk! Efter att förvägs sökt utfundera vad för slags bok denne affärsmann skulle fatta kärlek till, öppnade jag väskan och framtog en på måfå.

— "36 olika sätt att reducera kroppsvikten", läste jag högt från titelbladet och skulle just till att framhålla arbetets meriter, då en liten spinkig hannamiska kom in från regionerna bakom de upphängda djurkropparna.

— Vad är det fråga om? ljöd det energiska, under det han utsträckt ens armen och grep boken.

— Om ett högst värdefullt arbete, hörde jag mig själv säga. Priset är blott —

— Kasta ut honom! röt den lille mannen ilsket. Kasta ut honom kvickt! Den tjocke utstötte en trumhinnsbedövande grymtning och skulle just till att utföra orden, då jag blixtnsnabbt anamade väskan och medels ett ständigt längsdrag förpassade mig och boken ut på gatan.

Efter den betarna blev jag försiktigare.

Tre och ett halvt kvarter från köttbutiken tryckte jag beslutsamt på nedsta ringknappen till huvudingången för ett välbyggt trävåringshus. Cirka fem minuter senare uppenbarade sig ett litet pyret till hussistent och betraktade mig misstroget.

— Är fru Joakimsen hemma? frågade jag mjukt.

— Ah, det är väl doktorn, som herr Joakimsen skickade bud om att han telefonerat efter? frågade hon med en blick på min väska.

— Stämmer, ljög jag fräckt. Men är fru hemma?

— Visst är hon det! Sa inte herr Joakimsen att hon låg och väntade på doktorn?

— Riktigt! Hm! — Men varför ligger hon egentligen så här dage på dagen?

— Ah, glömde herr Joakimsen att tala om att — d. v. s. att de yanta flera arvingar?

— Du min gode Skapare! utstötte jag förbryllad. Är det verkligen sant?

— Visst är det sant! Annars hade vi väl inte telefonerat —

Nu blevo goda råd dyra. Denna min situation var, som ni givetvis kan begripa, högst allvarlig. Där stod jag — en snygg doktor, på min ära! Det gällde att handla, och det kvickt.

— Detta fall kan jag tyvärr icke åtaga mig, förklarade jag sanningsenligt.

— Varför det? ljöd det halvt förskräckt. Vi ha väntat ryktligt länge på doktorn, och såsom frun nu känner sig, så tror jag att det inte dröjer länge förrän —

— Hon får skaffa sig en annan läkare, avgjorde jag kvickt, öppnade väskan och fick tag i boken "Råd för unga mödrar".

— Här har ni emellertid ett arbete som torde bliva mycket nyttigt i detta särskilda fall, genog jag artig och överlämnade alstret.

Med hela anledet skvalrande om nyfikenhet läste hon titeln. Plötsligt förvandlades hela hennes uppträdande. Ansiktet lysto som en rosenrasande argbiggas.

— Ni use humbug! ven hon ilsket. Ni skojare! Inbillar ni er verkligen, att jag skulle behöva läsa något sånt som "Råd för unga mödrar"? Att ni inte skäms! Jag, en anständig —

— Boken är avsedd för er högaktade matmor, avbröt jag oberodt. Det är det bästa och tillförlitligaste på området. Priset är satt så lågt som —

— Hon som allaredan har sex barn! Jo, pytt sant! Ni är allt en fin doktor! Ge er på luffen, innan jag kallar på polis!

Inom mig undrande, varför människorna visa sig så hårdhärtat oförstående gentemot alla bokmängslare, fortsatte jag till nästa dörr.

— Ah, glömde herr Joakimsen att tala om att — d. v. s. att de yanta flera arvingar?

— Du min gode Skapare! utstötte jag förbryllad. Är det verkligen sant?

— Visst är det sant! Annars hade vi väl inte telefonerat —

Nu blevo goda råd dyra. Denna min situation var, som ni givetvis kan begripa, högst allvarlig. Där stod jag — en snygg doktor, på min ära! Det gällde att handla, och det kvickt.

— Detta fall kan jag tyvärr icke åtaga mig, förklarade jag sanningsenligt.

— Varför det? ljöd det halvt förskräckt. Vi ha väntat ryktligt länge på doktorn, och såsom frun nu känner sig, så tror jag att det inte dröjer länge förrän —

— Hon får skaffa sig en annan läkare, avgjorde jag kvickt, öppnade väskan och fick tag i boken "Råd för unga mödrar".

— Här har ni emellertid ett arbete som torde bliva mycket nyttigt i detta särskilda fall, genog jag artig och överlämnade alstret.

Med hela anledet skvalrande om nyfikenhet läste hon titeln. Plötsligt förvandlades hela hennes uppträdande. Ansiktet lysto som en rosenrasande argbiggas.

— Ni use humbug! ven hon ilsket. Ni skojare! Inbillar ni er verkligen, att jag skulle behöva läsa något sånt som "Råd för unga mödrar"? Att ni inte skäms! Jag, en anständig —

— Boken är avsedd för er högaktade matmor, avbröt jag oberodt. Det är det bästa och tillförlitligaste på området. Priset är satt så lågt som —

— Hon som allaredan har sex barn! Jo, pytt sant! Ni är allt en fin doktor! Ge er på luffen, innan jag kallar på polis!

Inom mig undrande, varför människorna visa sig så hårdhärtat oförstående gentemot alla bokmängslare, fortsatte jag till nästa dörr.

— Ah, glömde herr Joakimsen att tala om att — d. v. s. att de yanta flera arvingar?

— Du min gode Skapare! utstötte jag förbryllad. Är det verkligen sant?

— Visst är det sant! Annars hade vi väl inte telefonerat —

Nu blevo goda råd dyra. Denna min situation var, som ni givetvis kan begripa, högst allvarlig. Där stod jag — en snygg doktor, på min ära! Det gällde att handla, och det kvickt.

— Detta fall kan jag tyvärr icke åtaga mig, förklarade jag sanningsenligt.

— Varför det? ljöd det halvt förskräckt. Vi ha väntat ryktligt länge på doktorn, och såsom frun nu känner sig, så tror jag att det inte dröjer länge förrän —

— Hon får skaffa sig en annan läkare, avgjorde jag kvickt, öppnade väskan och fick tag i boken "Råd för unga mödrar".

— Här har ni emellertid ett arbete som torde bliva mycket nyttigt i detta särskilda fall, genog jag artig och överlämnade alstret.

Med hela anledet skvalrande om nyfikenhet läste hon titeln. Plötsligt förvandlades hela hennes uppträdande. Ansiktet lysto som en rosenrasande argbiggas.

— Ni use humbug! ven hon ilsket. Ni skojare! Inbillar ni er verkligen, att jag skulle behöva läsa något sånt som "Råd för unga mödrar"? Att ni inte skäms! Jag, en anständig —

— Boken är avsedd för er högaktade matmor, avbröt jag oberodt. Det är det bästa och tillförlitligaste på området. Priset är satt så lågt som —

— Hon som allaredan har sex barn! Jo, pytt sant! Ni är allt en fin doktor! Ge er på luffen, innan jag kallar på polis!

Inom mig undrande, varför människorna visa sig så hårdhärtat oförstående gentemot alla bokmängslare, fortsatte jag till nästa dörr.

— Ah, glömde herr Joakimsen att tala om att — d. v. s. att de yanta flera arvingar?

— Du min gode Skapare! utstötte jag förbryllad. Är det verkligen sant?

— Visst är det sant! Annars hade vi väl inte telefonerat —

Nu blevo goda råd dyra. Denna min situation var, som ni givetvis kan begripa, högst allvarlig. Där stod jag — en snygg doktor, på min ära! Det gällde att handla, och det kvickt.

— Detta fall kan jag tyvärr icke åtaga mig, förklarade jag sanningsenligt.

— Varför det? ljöd det halvt förskräckt. Vi ha väntat ryktligt länge på doktorn, och såsom frun nu känner sig, så tror jag att det inte dröjer länge förrän —

— Hon får skaffa sig en annan läkare, avgjorde jag kvickt, öppnade väskan och fick tag i boken "Råd för unga mödrar".

— Här har ni emellertid ett arbete som torde bliva mycket nyttigt i detta särskilda fall, genog jag artig och överlämnade alstret.

Med hela anledet skvalrande om nyfikenhet läste hon titeln. Plötsligt förvandlades hela hennes uppträdande. Ansiktet lysto som en rosenrasande argbiggas.

— Ni use humbug! ven hon ilsket. Ni skojare! Inbillar ni er verkligen, att jag skulle behöva läsa något sånt som "Råd för unga mödrar"? Att ni inte skäms! Jag, en anständig —

JUST DÄRFÖR.

Den gamle herrn till den egenkäre skådespelaren:

— I går kväll såg jag "Kärlekens komedi" på teatern och jag vill tacka er på det allra hjärtligaste!

— Tacka! Men jag spelar ju inte med i den pjäsen!

— Just därför tackar jag er!

FAHLKRANTZ HISTORIA.

Bland alla de historier, som berättas om kvicke och origienelle biskop K. E. Fahkrantz, märkes följande:

En professor Schröder i Uppsala, som inte ansågs vara just någon stort lärdomslärd, uttryckte en gång till Fahkrantz:

— Herre gud, om man vore 20 år och hade den lärdom och livserfarenhet, som jag nu har!

Jaha, inföll F. lugnt, det skulle ungefär passa ihop det!

LOGISK FÖRKLARING.

En arbetare hade ovanan att alltid komma för sent till arbetet, och en dag anmärkte formannen på det.

— Det är underligt, sade han, att Olsson alltid skall komma en kvarts minut försent och ändå bör alldeles bredvid, och Jonsson, som har en timmes vänt, alltid är här i tid.

— Det är inte alls underligt, svarade Olsson. När han försover sig på morgonen, kan han sedan skynda sig på vägen hit. Men när jag går hemifrån, är jag redan här.

— EN SVAG TRÖST.

Den stora åkaren har varit fyra dagar på öppna sjön. Passageraren Pettersson är inte vidare sjöstark, och han ångrar så att han kan dö att han någonsin gick ombord.

Plötsligt griper han kaptenen i armen och pekar:

— Titta, titta, är det inte land där?

— Nej, hr Pettersson, svarar kaptenen vänligt, det är inte land det är bara horisonten.

— Nä, Gudskelov, det är alltid bättre än ingenting.

— Nä, Gudskelov, det är alltid bättre än ingenting.

— Nä, Gudskelov, det är alltid bättre än ingenting.

— Nä, Gudskelov, det är alltid bättre än ingenting.

— Nä, Gudskelov, det är alltid bättre än ingenting.

— Nä, Gudskelov, det är alltid bättre än ingenting.

— Nä, Gudskelov, det är alltid bättre än ingenting.

— Nä, Gudskelov, det är alltid bättre än ingenting.

— Nä, Gudskelov, det är alltid bättre än ingenting.

— Nä, Gudskelov, det är alltid bättre än ingenting.